

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**„Perbeszéd helyett párbeszéd” -
gondolatok a bírósági közvetítésről**

Szerző: dr. Szabó Bernadett

Ózd, 2017. július 12.

1. Bevezetés

A bírósági közvetítés (ismertebb nevén bírósági mediáció) jogintézményével való megismerkedés előtt tisztáznunk kell a kifejezés jelentését. A mediare ¹latin eredetű szó, jelentése: egyeztetni, középen állni, közvetíteni, békéltetni.

A mediáció tehát nem más, mint egy olyan speciális konfliktus megelőző és kezelő módszer, amelynek keretében egy pártatlan, semleges harmadik személy (a mediátor) segít a feleknek álláspontjaik közelítésében és a számukra kielégítő megoldás megtalálásában.

A mediáció célja voltaképpen az, hogy a konfliktus ne mélyüljön el a felek között, lényege a mediátor, mint független szakértő segítségével a felek békéltetéssel való irányítása.

Magyarországon a mediációt a 2003. március 17. napján hatályba lépett és többször módosított, a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény szabályozza. Speciális területét, a bírósági közvetítést a hazai jogrendszerbe a 2012. évi CXVII. törvény vezette be. Szorosan kapcsolódik ide a kötelező közvetítés, amelynek alapvető szabályait a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvényben találjuk meg.

Témaválasztásom indoka az, hogy jómagam is bírósági közvetítőként tevékenykedek 2014. szeptember 01. napjától, igyekszem tehát a gyakorlat oldaláról is a jogintézmény bemutatására.

2. A bírósági közvetítésről általában

A bírósági közvetítést olyan konfliktuskezelő módszerként definiálhatjuk, amely a bírósági eljárástól teljesen elkülönült, de célja annak mielőbbi befejezésének elősegítése, illetve a jogvitát lezáró, felek közötti megállapodás létrehozása.

A bírósági közvetítés tehát olyan vitarendezési eljárás, amely a jogvitában érdekelt felek megegyezése alapján bevont független és pártatlan harmadik személy (azaz a bírósági közvetítő) közreműködésével zajlik. Igénybevételének feltétele, hogy a felek között peres vagy peren kívüli eljárás legyen folyamatban,

¹Nagy Márta: Bírósági mediáció, Bába Kiadó, Szeged, 2011., 13. oldal (Nagy)

továbbá az, hogy a közvetítést valamennyien kérjék.

A jogintézmény hazai életre hívásában nagy szerep tulajdonítható annak, hogy nemzetközi szinten is egyre nagyobb igény mutatkozott a hagyományos (azaz a bírósági úton történő) eltérő vitarendezéstől eltérő, alternatív módszerek alkalmazása iránt.

Ilyen a bírósági közvetítés, ahol bírósági útra tartozó jogviták esetében a feleknek (önkéntesen vagy jogszabály által megkívánt esetekben kötelező jelleggel) lehetőségük van olyan konfliktuskezelő módszer igénybevételére, amely ugyan teljes egészében a bírósági szervezetrendszeren belül zajlik, de az eljárás mégis elkülönült a folyamatban lévő bírósági eljárástól, a bírótól független személy (a bírósági közvetítő) közreműködésével.

Utóbbi feladata, hogy az ellenérdekű felek indulatait kezelje, szükség esetén azokat fékezze azért, hogy a jogvita kieleződését megakadályozza, egyúttal akként irányítsa a feleket, hogy a valamennyiük számára elfogadható megállapodás kidolgozásában tevékenyen részt vegyenek. Tekintsük át, hogy ki tevékenykedhet bírósági közvetítőként és milyen eszközök állnak a bírósági közvetítő rendelkezésére!

3. A bírósági közvetítő tevékenysége - elméletben és gyakorlatban

A közvetítői eljárásról szóló 2012. évi LV. törvény 38/ A § (1) bekezdése értelmében bírósági közvetítői tevékenységet kizárólag az Országos Bírósági Hivatal (továbbiakban: OBH) elnöke által - a közvetítői szakmai képzés elvégzésének igazolását követően - kijelölt bírósági titkár, bíró és rendelkezési állományba helyezett bíró végezhet.

A bírósági közvetítői képzés az Országos Bírósági Hivatal szervezésében, a Magyar Igazságügyi Akadémián történik elméleti és gyakorlati oktatásból álló, 2*3 napos blokkban, amelyek során a leendő bírósági közvetítők csoportos önismeret- és személyiségfejlesztő foglalkozásokon vesznek részt, elsajátítanak továbbá konfliktuskezelési ismereteket, valamint különböző tárgyalási és mediációs technikákat.

Mindezek alkalmazása a gyakorlatban - finoman fogalmazva - nem könnyű olyan felek esetében, akik talán már évek óta nem tudnak vagy nem is akarnak egymással kommunikálni, ennek okát sok esetben már saját

maguk sem tudják.

A bírósági közvetítés során teret lehet - és véleményem szerint kell is - engedni olyan mélyről feltörő érzelmeknek, amelyek a felek közötti párbeszédet gátolják, illetve akadályozzák. Meggyőződésem, hogy mindezeknek azonban a tárgyalóteremben nem lehet helye.

Jómagam bírósági közvetítői minőségemben igyekszem felkészülni a legváratlanabb érzelmi reakciókra is. Ennek érdekében elhelyezek egy doboz papírzsebkendőt az asztalon, továbbá készítek oda vizet és poharakat is. Mindig gondoskodom a megfelelő hőmérsékletről, hogy a közvetítői megbeszélésre érkező felek minél kényelmesebben érezzék magukat.

Nagyon fontosnak tartom a bemutatkozást és mindkét fél üdvözlését. Általában meg szoktam kérdezni tőlük azt is, hogyan szólíthatom őket, a gyakorlatban magázódní szoktunk, de a keresztnévüket használom az eljárásban. Gondosan ügyelek rá, hogy nem alkalmazom a felperes és az alperes szavakat, megóvva ezáltal az eljárás lényegét.

Amennyiben a felek igénylik, vagy véleményem szerint helye van, mindig biztosítok lehetőséget szünetre az eljárás során, illetve akár különtárgyalásra is.

Minden esetben felhívom a felek figyelmét a telefonhasználat lehetőség szerinti mellőzésére, illetve arra is, hogy szigorú titoktartási kötelezettség terhel az eljárás során tudomásomra jutott tényekkel és adatokkal kapcsolatban. Kihangsúlyozom, hogy nincs tudomásom a folyamatban lévő peres (vagy peren kívüli) eljárásban történteokról, hiszen annak irataiba a jogszabály kizáró rendelkezései értelmében nem tekinthetek be.

Az eljárás során kizárólag a felek által elmondottakra hagyatkozhatom, amelynek rögzítéséhez nem használok flip-chart táblát, de jegyzeteket - az asztalnál ülve - készítek.

Érzésem szerint a flip-chart tábla használata az eljárás légkörét ronthatja, hiszen akkor egyfajta „iskolai szituáció” áll elő.

Amennyiben pedig az asztalnál mindannyian ülve maradunk, az egyensúly nem bomlik fel. Nagyon fontosnak tartom a körszta használataát, hiszen a kör világszerte az egység és egyenlőség szimbóluma, és ennek az elemnek a jótékony és kiegyensúlyozó hatása érezhető a közvetítói ülés során is. Nem véletlen az, hogy a bírósági közvetítés során ilyen alakú asztalokat használunk, hiszen annak hatása következtében is egyensúly alakul ki.

4. A bírósági közvetítés előnyei

A mai társadalmi - gazdasági helyzetben az első megemlítendő előny kétségkívül az eljárás ingyenessége. Fontos azonban tisztázni, hogy az igénybevételehez elengedhetetlen per (vagy peren kívüli eljárás) az Illetéktörvény rendelkezései szerinti illeték megfizetésével jár, de - szintén az Illetéktörvény alapján - a perben (peren kívüli eljárásban) az alábbi illetékkedvezmények vehetők igénybe a bírósági közvetítói eljárással összefüggésben²:

- Az illeték a peres eljárás illetékének 10%-a, ha az első tárgyaláson a per szünetelésére kerül sor és a per e szünetelés folytán megszűnik; továbbá akkor, ha a felek az első tárgyaláson egyezséget kötnek. (Ezen szabályt a nemperes eljárásokban is megfelelően alkalmazni kell, ha a kérelemtől való elállásra a bíróság érdemi határozatának meghozatala előtt kerül sor.)
- Az illeték a peres eljárás illetékének 30%-a, ha az első tárgyalást követően az eljárás szüneteléssel vagy a felperes keresetétől való elállása folytán szűnik meg, illetőleg a per megszüntetését a felek közösen kérik.
- Az illeték a peres eljárás illetékének 50%-a, ha az egyezségkötésre az első tárgyalást követően kerül sor.

Ha a per szünetelés folytán megszűnik, a bíróság az eljárást kezdeményező felet kötelezi az illeték megfizetésére.

A jogintézmény másik - bár pénzben ki nem fejezhető - előnye, hogy a döntés a felek kezében marad, az általuk megkötött megállapodással voltaképpen mindketten nyernek - egymás iránti bizalmuk és kommunikációjuk mindenképpen javul a jogvita lezárásán túlmenően.

² <http://birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitoi-eljaras> (2017. június 13.)

5. A bírósági közvetítés alkalmazásának lehetőségei

Az alábbi típusú jogviták rendezhetők bírósági közvetítéssel:

- szerződéses és szerződésen kívüli jogviták, kártérítés, szavatosság, birtokvita, szomszédjogok, gazdálkodó szervezetek egymás közötti vitái;
- munkajogi konfliktusok, amelyben a munkáltató és a munkavállaló között rendezhetők a munkabérrel, munkaviszonnal, munkaszerződéssel kapcsolatos vitás kérdések;
- valamint tipikusan a családjogi jellegű jogviták, gyermekelhelyezés, kapcsolattartás szabályozása, vagyonmegosztás.

Jogszabály kizárja a bírósági közvetítés igénybevételét az alábbi perekben:

- házassági (a házassági perben a házassági felbontáshoz, a házasság érvényességének, létezésének vagy nemlétezésének megállapításához a bíróság döntése szükséges)
- apaság - és származás megállapítása
- szülői felügyelet megszüntetése
- gondnokság alá helyezés
- közigazgatási
- sajtóhelyreigazítási
- végrehajtási
- és alkotmányjogi panasz esetén követendő eljárásban.

A peren kívüli eljárások közül a bírósági közvetítés igénybe vehető a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben (például lakóhely, iskola megválasztása).

6. A kötelező közvetítés

A 2014. március 15. napjától hatályos Új Ptk. Családjogi Könyve bevezeti a kötelező közvetítés intézményét a szülői felügyelet megfelelő gyakorlása és a szülők ehhez szükséges együttműködésének biztosítása érdekében, a szülő-gyermek közötti kapcsolattartást is ide értve.

A kötelező közvetítés elrendelésével egyidejűleg a bíróság a per tárgyalását felfüggeszti és a feleket arra kötelezi, hogy kölcsönösen együttműködve forduljanak a bírósági közvetítőhöz és vegyenek részt az első közvetítői megbeszélésen.

Amennyiben ezzel a felek élni kívánnak, előterjesztik a bírósági közvetítés lefolytatása iránti közös kérelmet, majd a közvetítő által megadott időpontban személyesen és együttesen megjelennek a közvetítői megbeszélésen a tájékoztatás meghallgatása céljából.

A közvetítői eljárásban való részvétel ebben az esetben is a felek önkéntes döntésén múlik.

7. A bírósági közvetítés folyamata

A bírósági közvetítés mindig kérelemre indul, amelyet annak a félnek kell előterjesztenie, akinek folyamatban lévő peres vagy peren kívüli ügye van a bíróságon vagy ilyen ügyet kíván elindítani. Jó gyakorlatnak tekinthető, ha a panasznapot tartó igazságügyi alkalmazott a keresetlevél jegyzőkönyvbe foglalásával egyidejűleg tájékoztatja az eljárást megindító felet a bírósági közvetítés igénybevételének lehetőségéről, szükség esetén már az annak lefolytatására irányuló kérelmet is jegyzőkönyvben rögzíti.

A bírósági közvetítői ügyeket az adott törvényszék polgári kezelő irodái Pkm. lajstromba rögzítik, majd kiszignálják azokat az adott bírósági közvetítőre. A további feladatokat a közvetítő végzi, meghívót küld a feleknek az első közvetítői megbeszélésre a közvetítésről szóló tájékoztatással együtt, sima levélben.

Saját gyakorlatom szerint a meghívóban szerepeltetem az e-mail címemet és a hivatali telefonszámomat annak érdekében, ha esetleg időpontmódosítás igénye merül fel a felek részéről, azt gyorsan és rugalmasan tudjam kezelni.

Az eljárás sajátos és nagyon fontos szabálya, hogy a bírósági közvetítést a felek bármely olyan bíróságon kérhetik, ahol bírósági közvetítő működik.

Az első közvetítői megbeszélésen a felek együttes jelenléte mindenképpen szükséges, hiszen a bírósági közvetítő tájékoztatását követően írásban nyilatkoznak arról, hogy részt kívánnak venni a bírósági közvetítésben. Amennyiben nem, úgy az erre szolgáló nyomtatvány kitöltése értelemszerűen mellőzhető.

Igenlő válasz esetén a felek és a bírósági közvetítő egyeztetik a közvetítői ülés időpontját, ahol lehetőség szerint szintén a felek együttes jelenléte kívánatos, hiszen csak ekkor működhet a párbeszéd a felek között. Valamennyiüknek biztosítani kell a megszakítás nélküli idő lehetőségét, amely során módjuk és lehetőségük van a jogvita saját nézőpontjukból való előadására. A felek ekkor nem a bírósági közvetítőhöz, hanem egymáshoz intézik szavaikat, a bírósági közvetítő az ekként körvonalazódó nézetkülönbségek, problémák során közreműködik az álláspontok közelítésében, a megoldási javaslatok kidolgozásában. Fontos szabály, hogy kizárólag olyan megállapodással zárulhat az eljárás, amely mindkét fél számára elfogadható, illetve, amely ellen egyik fél sem tiltakozik kifejezetten.

A megállapodás kidolgozása előtt célszerű egy vázlatot készíteni, amelyhez kapcsolódóan a feleknek lehetőségük van észrevételeket, kiegészítéseket tenni. Amennyiben ez megtörtént, úgy a megállapodás végleges formában rögzíthető, javasolt eggyel több példányban kinyomtatni, mint ahány részt vevő fél van, hiszen egy példány a közvetítői ügybe kerül.

A megállapodásnál - az eljárás jellege miatt - kerülendőek a jogszabályi utalások, a perbeli pozíciókra való utalások használata. A lényeges kérdésekre célszerű törekedni, hiszen a felek számára nyitva áll az a lehetőség, hogy a megállapodást a perbíró egyezségbe foglalja, illetve azt jóváhagyja, ekként az végrehajthatóvá válik.

Ha megállapodás nem születik a lefolytatott közvetítői eljárás során, bármelyik fél kérelmére folytatódik a peres eljárás.

8. Illetékességi szabályok

A Kvtv. 38/B. § (1) bekezdése értelmében a bírósági közvetítésre a bíróság illetékességi területe és a polgári perrendtartás szerinti illetékességi szabályok nem irányadóak, a gyakorlatban a kijelölés megtörténtét követően a bírósági közvetítők értelemszerűen annak a törvényszéknek az illetékességi területén járnak el, ahol egyébként bíróként, bírósági titkárként szolgálatot teljesítenek.

A <http://birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitokweboldalon> lehet tájékozódni

országosan a bírósági közvetítőkről, amely lista tartalmazza a mediátor nevét, elérhetőségét és amennyiben van, az ügyfélfogadási rendjét.

A bírósági közvetítés iránt érdeklődők megkereshetik bármelyik bíróságot, a bíróság nyilvános ügyfélfogadása, panasznapi ügyintézése keretében, illetve a listán szereplő bírósági közvetítők bármelyikét megkereshetik közvetlenül telefonon, e-mailben, és amennyiben arra lehetőség van, személyes ügyfélfogadás alkalmával.

Utóbbi esetben azonban a közvetítő -a konkrét ügyre történt kijelölés hiányában -még csak általános tájékoztatást adhat a bírósági közvetítés mibenlétéről, tehát a következőkről: a bírósági közvetítés és a bírósági peres, illetve nemperes eljárás kapcsolata; a bírósági közvetítés igénybevételének lehetősége és annak előfeltétele; az önkéntes és a kötelező közvetítés; peres és nemperes eljárások, amelyeknél bírósági közvetítői eljárásnak nincs helye; körülmények, melyek fennállása esetén a közvetítés kizárt, illetve nem ajánlott; a bírósági közvetítés illeték-és költségmentessége; a közvetítés igénybevétele esetén a kapcsolódó peres, nemperes eljárásban elérhető illeték-és költségkedvezmények; a közvetítőt és a feleket érintő titoktartási kötelezettség; a bírósági közvetítői eljárás folyamata.

Ezen a ponton vissza kell utalni az előbbieken hivatkozott Kvtv. 38/B. § (1) bekezdésére, mely szerint laikus megközelítés szerint illetékességi kikötés hiányában -a Kvtv. 38/B. § (3) bekezdés és a Büsz. 75/A. § (1) bekezdésében rögzített jogszabályi feltételek fennállása esetén, tehát, ha a felek között peres vagy nemperes eljárás van folyamatban - a bírósági közvetítés iránt érdeklődő bármely bíróságon, bármely bírósági közvetítőhöz fordulhat ügyével.

Természetesen ebben a jogszabályi rendelkezésben a jogintézményből és annak céljából adódó ügyfélközpontú szemlélet jelenik meg, tehát az, hogy a felek lakóhelyéhez, munkahelyéhez, gyermekeik oktatási intézményéhez legközelebb található, vagy egyébként általuk legkedvezőbben megközelíthető bíróságon és így bírósági közvetítőnél legyen lehetőségük a mediáció igénybevételére.

Nyilvánvalóan, az ügyfelek többnyire azon a törvényszéken, illetve annak a törvényszéknek az illetékességi területéhez tartozó járásbíróságon kezdeményezik a bírósági közvetítést, ahol a peres,

nemperes ügyük folyik, azonban nem feltétlenül az a bírósági közvetítő folytatja le a közvetítést, akit adott esetben a hivatkozott országos listáról megkerestek. Erre a kérdésre a Büsz. 75/A. § (3) bekezdése ad választ, mely szerint ha a bíróságon több bírósági közvetítő működik, az ügyelosztásra jogosult bírósági vezető a bíróság ügyelosztási rendje szerint jelöli ki az eljáró bírósági közvetítőt.

Tekintettel a bírósági közvetítés kereteinek látszólag rendkívül rugalmas voltára, több esetben előfordul, hogy érdeklődők telefonon vagy e-mailben kívánnak közvetlenül felkérni ügyükben bírósági közvetítőt a mediáció lefolytatására. Ezekben az esetekben a bírósági közvetítő az érdeklődő által választott megkeresési formában tájékoztatást ad arról, hogy egyáltalán fennállnak-e a bírósági közvetítés feltételei, magáról a bírósági közvetítésről, a bírósági közvetítés lefolytatása iránti kérelem előterjesztésének módjáról, valamint írásos megkeresés esetén, ha a bírósági közvetítés lehetséges arról, hogy a közvetítő a kérelmet Pkm. (Polgári perenkívüli mediáció) számra lajstromozás céljából továbbította az arra jogosult bírósági szervezeti egységnek.

9. Jogi képviselő részvételi lehetőségei a bírósági közvetítésben

A bírósági közvetítés célja, hogy a felek között meginduljon, vagy folytatódjon a kommunikáció és ők maguk próbálják egy külső, független és pártatlan segítő közreműködésével a lehető legoptimálisabb megoldást megtalálni a (jog)vitájukra. Erre tekintettel a tájékoztatás során célszerű közölni, hogy a jogi képviselő részvétele lehetséges, de leginkább megfigyelő szerepben és csak konstruktív, támogató jelenlét elfogadott, és az is csak akkor, ha az ellen a másik félnek, aki nem vesz igénybe jogi képviselőt, vagy nem kívánja, hogy a jogi képviselője a peres eljáráson kívül a közvetítésben aktívan rész vegyen, ezt a jelenlétet nem ellenzi.

Erre tekintettel indokolt az ügyfelek felé jelezni azt is, hogy amennyiben a megbeszélésen, ülésen jogi képviselőjük is részt vesz, azt jelezzék előzetesen a másik fél felé. Az általam lefolytatott eljárások során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy ha csak az egyik fél jogi képviselője vesz részt a megbeszélésen, a másik fél általában ellenzi a részvételét. Az ilyen esetekben a közvetítő felkérésére a jog képviselő, amennyiben ügyfele beleegyezik és így is részt kíván venni a megbeszélésen, magára hagyja a feleket a közvetítővel és egy későbbi időpontban megtartott rövid szünet során egyeztet az ügyfelével a továbbiakról.

Előfordulnak olyan ügyek is, amelyeknél a felek kifejezetten jogi képviselőikkel együtt kívánják a közvetítést lefolytatni -ez jellemzően akkor történik így, amikor a jogi képviselők indítványozzák a közvetítés igénybevételét. Ezekben az esetekben tapasztalatom szerint a jogi képviselők alapos ismerettel rendelkeznek a közvetítés intézményéről, és olyan eszköznek tekintik, amely az ügyfelek érdekét szolgálja, azaz akár már egy esetleges megállapodás körvonalazódása, vagy az a körülmény, hogy az ügyfelek egy esetlegesen évek óta elhúzódó jogvitában egyáltalán hajlandóak egy asztalhoz leülni és egyeztetésekbe bocsátkozni, olyan pozitív hozadékkal jár, amely jelentősen lerövidítheti a pertartamot.

10. A jó kommunikáció, mint a sikeres bírósági közvetítés záloga

A - már hivatkozott - közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény 3. paragrafusa szerint a közvetítőnek az a legfontosabb feladata, hogy a közvetítés során pártatlanul, lelkiismeretesen és legjobb tudása szerint működjön közre a felek közötti vitát lezáró megállapodás létrehozásában. Eszerint a közvetítő úgy irányítja a felek párbeszédét, hogy a megállapodás felé terelje őket, azonban megoldási javaslatot ebben a tekintetben nem tehet.

Éppen ezért - bár a törvény szerint kell minden közvetítőnek működnie, véleményem szerint mégis a kommunikáció az, ami a sikeres és a sikertelen mediációt elválaszthatja egymástól.

A bírósági közvetítő közreműködésében a legfontosabb szempont, hogy úgy irányítsa a felek beszélgetését, hogy az normális mederben folyhasson, tehát a személyeskedő és tiszteletlen, vagy akár sértő megjegyzések elkerülhetőek legyenek. Vagyis megakadályoznia és kezelnie kell az ilyen megnyilvánulásokat, ami nem mindig könnyű, amikor egy felfokozott konfliktus kellős közepén kell megfelelő stílusú beszélgetésre rábírnia a feleket.

Ezen felül a kommunikáció kívülről való irányítása azért is fontos, hogy a felek maguk találják meg a közös megoldást, együtt jussanak el az út végén a mindkettejük számára elfogadható megegyezéshez. Ez szintén nehéz feladat, hiszen a közvetítőnek úgy kell irányítania a beszélgetést, hogy közben véletlenül se sugalljon megoldási javaslatot, vagy ne legyen befolyásoló a későbbi megegyezés megszületésére. Ha ez

nem sikerül, akkor a felek olyan kompromisszumokat is megköthetnek a közvetítő javaslatára, vagy az iránta érzett szimpátia, illetve bizalom folytán, amelyeket később a mindennapi életükben már nem fognak betartani, ezáltal az eredményesnek tűnő eljárás végül a megállapodás felrúgásához vezethet. Ehhez hozzátartozik, hogy a közvetítőnek semmilyen megnyilvánulása nem lehet minősítő jellegű a felek megoldási javaslataira, vagy véleményükre vonatkozóan.

A bírósági közvetítő részéről nem könnyű feladat az sem, hogy felismerje és kezelni tudja, ha valamelyik fél kommunikációja nem a konfliktus rendezését segíti elő, hanem az eljárás elhúzódását, vagy épp a vita fennmaradását szeretné elérni. Ebben az esetben a közvetítő feladata az, hogy ezeket a megnyilvánulásokat átfordítsa (illetve lefordítsa) mindkét fél irányába úgy, hogy az már a megállapodás felé vigye őket. Akkor van erre a legnagyobb szükség, ha a felek „elbeszélnek” egymás mellett, vagyis amikor a konfrontációt valójában az okozza, hogy állandó félreértésben és ezáltal sértettségben vannak, mivel nem értik egymás gondolatait, az egymással szembeni kommunikáció hiánya miatt.

11. Összegzés - A bírósági közvetítés jelene és jövője

A mediáció és ezen belül a bírósági közvetítés lehetőséget ad arra, hogy a felek megfogalmazzák érzéseiket, átgondolják a köztük lévő konfliktust; elmondhassák azokat a körülményeket, amelyek a nézeteltérés kialakulásához vezettek, megismerjék a másik fél nézőpontját és a másik fél nézőpontjából is átgondolják a fennálló nézeteltérést

A bírósági közvetítés során - optimális esetben - a felek között helyreáll a párbeszéd, így lehetőség van a köztük lévő nézeteltérést okozó körülmények kulturált megvitatására.

A bírósági közvetítés során a felek a bírósági közvetítő segítségével maguk találják meg a konfliktusuk vélhetően legmegfelelőbb megoldását, ezért a mediáció során létrejött megállapodás könnyebben végrehajtható és tartós, mivel a felek saját döntésük alapján kötelezik magukat a megállapodásban foglaltak betartására.

A bírósági közvetítés előnyeként kell megemlíteni azt is, hogy a mediáció nem nyilvános. A közvetítőt szigorú titoktartási kötelezettség terheli az eljárás során tudomására jutott tényekkel és

adatokkal kapcsolatban.

A közvetítő titoktartási kötelezettsége nem csak a közvetítői tevékenysége során, hanem annak megszűnését követően is fennáll.

A felek a személyüket érintő titoktartási kötelezettségről megállapodhatnak.

Optimálisan minden esetben megtörténik a titoktartási nyilatkozat aláírása, a felek ezzel is nagyobb biztonságban érzik magukat és őszintebben mernek megnyilvánulni. A bírósági közvetítés legmarkánsabb előnyeként kell megemlíteni, hogy a bírósági közvetítői eljárás illetékmentes és a bírósági közvetítőnek sem kell díjat fizetni.

A bírósági mediáció igénybevétele esetén a felek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) szerint illetékkedvezményben részesülhetnek, melynek mértéke ügyenként, egyedileg kerül megállapításra.

Az illetékkedvezmény mértéke elérheti a peres eljárás illetékének akár 90 %-át is.

Álláspontom szerint a bírósági mediáció mindenképpen alkalmas arra, hogy segítse a bíróságok tehermentesítését, a felek közti jogviták gyorsabb megoldását, valamint az elhúzódó perek számának csökkentését.

Azzal, hogy a mediáció során olyan megállapodás került elfogadásra, mely valamennyi fél számára elfogadható, nincs vesztes és nyertes pozícióban lévő fél, így a megállapodás végrehajtható és tartós.

A felek saját döntésük alapján, önként kötelezik magukat a megállapodásban foglaltak betartására, ezzel meg lehet akadályozni az újabb perek indítását, amellyel a bíróságokra háruló munkateher fokozatos csökkenése várható.

Felhasznált irodalomjegyzék:

Nagy Márta: Bírósági mediáció, Béba Kiadó, Szeged (2011)

Felhasznált internetes forrás:

<http://birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitoi-eljaras> (2017. június 13.)

[http://www.mabie.hu/sites/mabie.hu/files/A%20polg%C3%A1ri%20elj%C3%A1r%C3%A1s%20alternat%C3%ADv%C3%A1ja%20-%20b%C3%ADr%C3%B3s%C3%A1gi%20k%C3%B6zvet%C3%ADt%C3%A9s%20\(1\).pdf](http://www.mabie.hu/sites/mabie.hu/files/A%20polg%C3%A1ri%20elj%C3%A1r%C3%A1s%20alternat%C3%ADv%C3%A1ja%20-%20b%C3%ADr%C3%B3s%C3%A1gi%20k%C3%B6zvet%C3%ADt%C3%A9s%20(1).pdf) (2017. július 12.)

Felhasznált jogszabályok jegyzéke:

a közvetítói tevékenységről szóló 2003. évi LV. törvény

az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény

az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény

a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény